

Informacja dla Uczestników projektu PARC

P-A-R-C WP4 T4.1.1.4

Badanie dotyczące gospodarki odpadami

(plastik i odpady elektryczne/elektroniczne)

Partnership
FOR THE
Assessment
OF
Risks
FROM
Chemicals

Co-funded by
the European Union

This partnership has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under Grant Agreement No 101057014.

Ludzie są narażeni na działanie złożonej mieszaniny chemikaliów przez całe swoje życie. Chemikalia te można znaleźć w środowisku, produktach konsumenckich, żywności i wodzie pitnej oraz w miejscach pracy. Projekt badawczy pod tytułem „Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami” (The European Partnership for the Assessment of Risks from Chemicals, skrót z ang. PARC) ma na celu analizę narażenia ludzi na takie chemikalia i związanego z tym ryzyka dla zdrowia poprzez wykorzystanie biomonitoringu człowieka.

Biomonitoring człowieka polega na pobieraniu próbek od ludzi, np. powietrza, krwi, włosów, śliny lub moczu i mierzeniu poziomów wskaźników substancji chemicznych, które są przedmiotem zainteresowania. W miejscach pracy biomonitoring człowieka może informować nas o potrzebie zmniejszenia narażenia. Wyniki zostaną wykorzystane, w stosownych przypadkach, do wspierania decydentów politycznych w podejmowaniu decyzji dotyczących wprowadzenia lub dostosowania odpowiednich przepisów i interwencji w celu bezpiecznego zarządzania chemikaliami i ochrony zdrowia ludzkiego w Europie.

PARC to wspólny wysiłek 30 krajów i 3 agencji europejskich (EEA, ECHA, EFSA), finansowany przez rządy krajowe i unijny program Horyzont Europa. Jego celem jest opracowanie nowej generacji danych potrzebnych do oceny ryzyka chemicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska. Więcej informacji na temat całego projektu PARC można znaleźć na stronie: <https://www.eu-parc.eu/>

Zapraszamy do wzięcia udziału w badaniu PARC skoncentrowanym na sektorze gospodarki odpadami i współpracy w ramach tego europejskiego projektu. Prosimy o zapoznanie się z poniższymi informacjami, aby zrozumieć, dlaczego prowadzone są badania i na czym one polegają. Chętnie odpowiemy na wszelkie pytania i wątpliwości.

Informacje o badaniu

Celem badania jest potwierdzenie, czy obecne środki bezpieczeństwa i kontroli stosowane w miejscach pracy w całej Europie mogą chronić pracowników przed narażeniem na szkodliwe substancje (takie jak metale, środki zmniejszające palność, ftalany, plastyfikatory, bisfenole i substancje PFAS (per- i polifluoroalkilowe)) w sektorze gospodarki odpadami. Ponadto chcemy zbadać nowe metody oceny narażenia na te chemikalia. Badanie zostało zatwierdzone przez Komisję Bioetyczną przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Warszawie im. prof. Jana Nielubowicza i jest zgodne z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (UE) 2016/679 (RODO).

Dlaczego zostałem wybrany?

Zapraszamy pracowników, których zadania wiążą się z możliwością narażenia na niebezpieczne chemikalia przy recyklingu strumieni odpadów elektrycznych/elektronicznych lub plastikowych oraz, dla porównania, pracowników niemających takich zadań (grupa kontrolna). Zostałeś wybrany, ponieważ pracujesz w sektorze gospodarki odpadami (recykling strumieni odpadów elektrycznych/elektronicznych lub plastikowych) lub uważamy Cię za odpowiednią osobę do grupy kontrolnej (praca nie wiąże się z takim narażeniem). Twój pracodawca wyraził zgodę na udział w badaniu i zgodził się na Twój udział, jeśli się na to zdecydujesz.

Co muszę zrobić, jeśli zgodzę się wziąć udział w badaniu?

Nie musisz zmieniać swoich codziennych zajęć, ponieważ badanie będzie odbywać się w normalnych godzinach pracy. Jeżeli zdecydujesz się wziąć udział będziesz proszony o potwierdzenie swojej zgody poprzez wypełnienie i podpisanie formularza Świadomej Zgody. Będziesz miał czas na zadanie wszelkich pytań i uzyskanie odpowiedzi. Następnie znajdziemy odpowiedni moment na wykonanie badania. Spotkasz się z osobami przeprowadzającymi badanie w tygodniu pracy w celu pobrania próbek i wypełnienia kwestionariusza.

Zostaniesz poproszony o:

Jeśli pracujesz jako osoba przy zadaniach związanych z gospodarką odpadami (recykling odpadów elektrycznych/elektronicznych lub plastikowych):

- Dwie próbki moczu; jedną pozyskaną przed zmianą roboczą na początku tygodnia pracy i jedną po zmianie roboczej na koniec tygodnia pracy w toaletach wskazanych przez zespół badawczy. Dostarczymy Ci szczegółowe pisemne instrukcje dotyczące prawidłowego pobrania próbki oraz pojemnik do pobierania, który z pobraną próbką moczu zwrócisz osobie przeprowadzającej badanie.
- Pięć próbek krwi (niewielka ilość maks. 24 ml) krwi żyłnej. Zostaną one odebrane (pod koniec tygodnia pracy lub przynajmniej po trzech dniach pracy). Przed pobraniem krwi skóra będzie dezynfekowana. Podczas pobierania próbek, przez skórę wprowadza się kaniulę do żyły, a następnie krew żylna jest pobierana do probówek. Po pobraniu krwi należy uciskać miejsce wkłucia przez kilka minut. Na miejsce wkłucia zostanie nakleony plaster.
- Próbka krwi z palca w niewielkiej ilości. Zostanie pobrana w tym samym czasie, co inne próbki krwi. Próbka będzie pobrana szybko i zajmie to chwilę. Po pobraniu krwi należy uciskać miejsce wkłucia przez kilka minut. Na miejsce wkłucia zostanie nakleony plaster. Otrzymujesz plaster na miejsce wkłucia.
- Próbkę złuszczonej komórki nabłonka. Zostanie pobrana z wewnętrznej strony policzka za pomocą sterylnej specjalnej wymazówki (mała szczoteczka). Próbki te zostaną pobrane pod koniec tygodnia pracy lub przynajmniej po trzech dniach pracy.
- Pracownik ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie przeprowadzi z Tobą rozmowę w celu wypełnienia kwestionariusza zawierającego pytania dotyczące Twoich zadań zawodowych, stosowania środków ochrony indywidualnej i aspektów stylu życia, które mogą mieć wpływ na wyniki analiz zawartości substancji chemicznych w pobranych próbkach.

Jeśli zostałeś zaproszony do badania jako grupa kontrolna:

- Próbkę moczu na koniec tygodnia pracy w toaletach wskazanych przez zespół badawczy. Dostarczymy Ci szczegółowe pisemne instrukcje dotyczące prawidłowego pobrania próbki oraz pojemnik do pobierania, który z pobraną próbką moczu zwrócisz osobie przeprowadzającej badanie.
- Pięć próbek krwi (niewielka ilość maks. 24 ml) krwi żyłnej. Zostaną one odebrane (pod koniec tygodnia pracy lub przynajmniej po trzech dniach pracy). Przed pobraniem krwi skóra będzie dezynfekowana. Podczas pobierania próbek, przez skórę wprowadza się kaniulę do żyły, a następnie krew żylna jest pobierana do probówek. Po pobraniu krwi należy uciskać miejsce wkłucia przez kilka minut. Na miejsce wkłucia zostanie nakleony plaster.
- Próbka krwi z palca w niewielkiej ilości. Zostanie pobrana w tym samym czasie, co inne próbki krwi. Próbka będzie pobrana szybko i zajmie to chwilę. Po pobraniu krwi należy uciskać miejsce

wklucia przez kilka minut. Na miejsce wklucia zostanie naklejony plaster. Otrzymujesz plaster na miejsce wklucia.

- Próbkę złuszczonej komórki nabłonka. Zostanie pobrana z wewnętrznej strony policzka za pomocą sterylnej specjalnej wymazówki (mała szczoteczka). Próbkę tę zostaną pobrane pod koniec tygodnia pracy lub przynajmniej po trzech dniach pracy.
- Pracownik ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie przeprowadzi z Tobą rozmowę w celu wypełnienia kwestionariusza zawierającego pytania dotyczące Twoich zadań zawodowych, stosowania środków ochrony indywidualnej i aspektów stylu życia, które mogą mieć wpływ na wyniki analiz chemicznych.

Od niektórych uczestników możemy również chcieć pobrać osobiste próbki powietrza, które pobiera się poprzez noszenie specjalnego urządzenia na odzieży roboczej, podczas wykonywania normalnych zadań w pracy w ciągu jednego dnia roboczego. W ciągu dnia pracy możemy również prosić o umożliwienie pobrania próbek z rąk w celu pomiaru zawartości substancji chemicznych na dłoniach.

Opcjonalnie, i tylko za Twoją zgodą i zgodą pracodawcy możemy robić zdjęcia w celu udokumentowania Twojego miejsca pracy i praktyk, w taki sposób, aby chronić Twoją tożsamość i tożsamość Twojej firmy. Możesz też wziąć udział w badaniu bez obecności na zdjęciach.

Co stanie się z moimi próbkami, danymi i wynikami?

Twoje próbki i dane zostaną wykorzystane wyłącznie za Twoją świadomą zgodą i w sposób chroniący Twoją prywatność zgodnie z przepisami europejskimi RODO (Rozporządzenie (UE) 2016/679) i EUDPR (Rozporządzenie (UE) 2018/1725) oraz wymogami krajowymi. Opublikowane wyniki badania nie pozwolą w żaden sposób Cię zidentyfikować.

Zastąpimy Twoje imię i nazwisko kodem, aby chronić Twoją prywatność i prześlemy próbki do wyspecjalizowanych laboratoriów w celu analizy. Twoje próbki zostaną zbadane w celu pomiaru narażenia na niebezpieczne związki chemiczne, takie jak metale, środki zmniejszające palność, ftalany, plastyfikatory, bisfenole i PFAS (substancje per- i polifluoroalkilowe). Próbkę moczu i krwi zostaną dodatkowo przeanalizowane pod kątem biologicznych punktów końcowych, takich jak efekty komórkowe, markery stanu zapalnego i stresu oksydacyjnego.

Twoje próbki nie będą analizowane pod kątem obecności alkoholu, leków na receptę ani narkotyków.

Twoje zakodowane próbki będą przechowywane w Pracowni Badania Metabolizmu Człowieka, Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie przez okres trwania projektu (do 30.04.2029) i w okresie późniejszym do wykorzystania w etycznie zatwierdzonych badaniach biomonitoringowych w celu zbadania narażenia na chemikalia, jeśli tak zdecydujesz.

Zakodowane dane zebrane od Ciebie i innych uczestników będą przechowywane i wykorzystywane do celów badawczych i mogą być łączone z innymi danymi z różnych źródeł i udostępniane partnerom PARC, zawsze pseudonimizowane. Udostępnianie danych, ale nigdy danych osobowych, będzie ułatwione dzięki dedykowanej i bezpiecznej infrastrukturze danych i/lub systemom informacyjnym w ramach projektu PARC. Dane dotyczące wyników analizy chemicznej próbek zostaną udostępnione IPCHEM (Platforma Informacyjna Komisji Europejskiej ds. Monitorowania Chemicznego, <https://ipchem.jrc.ec.europa.eu/>). Dane te zostaną poddane dodatkowemu etapowi pseudonimizacji (podwójnego kodowania) i będą bezpieczne.

Po zakończeniu badania, zostaniesz poinformowany przez dr hab. Lucynę Kozłowską, prof. SGGW ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie o Twoich osobistych wynikach, chyba że wyraziłeś chęć nieotrzymywania ich na swoim zaświadczeniu o świadomej zgodzie.

Twój pracodawca otrzyma zbiorcze wyniki wszystkich pracowników, ale nie otrzyma wyników indywidualnych. Zbiorcze wyniki wszystkich uczestniczących firm (bez danych identyfikujących daną firmę) i krajów zostaną opublikowane w formie raportu z badania, do którego będzie ogólnodostępny dostęp pod adresem <https://www.eu-parc.eu/>

Ogólne wyniki badania zostaną przekazane władzom krajowym i europejskim w celu wsparcia działań politycznych związanych z zarządzaniem substancjami chemicznymi na rzecz ochrony zdrowia publicznego i zostaną opublikowane w czasopiśmie naukowych. Zostaną one również rozpowszechnione wśród innych zainteresowanych stron, w tym ogółu społeczeństwa, naukowców i innych zainteresowanych stron. Nastąpi to w sposób zagregowany, tj. według kraju, ale w ten sposób aby były one anonimowe.

W jaki sposób zostanie zapewniona moja prywatność?

PARC przestrzega europejskiego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jest odpowiedzialna za ochronę Twoich danych przed utratą, nieuprawnionym dostępem / wykorzystaniem, modyfikacją / ujawnieniem lub innym niewłaściwym wykorzystaniem. Gwarantujemy anonimowość poprzez zastąpienie imienia i nazwiska kodem oraz ochronę wszystkich zapisów elektronicznych i papierowych przed nieautoryzowanym dostępem.

Opublikowane raporty z badania nie będą zawierały informacji, które można by powiązać z danym pracownikiem lub jego pracodawcą. Twój pracodawca lub inne osoby trzecie nie będą miały dostępu do Twoich osobistych wyników.

Zgodnie z RODO użytkownik ma zasadniczo prawo do informacji, sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, przenoszenia danych i sprzeciwu, o ile nie uniemożliwia to realizacji celów niniejszego badania lub poważnie im nie szkodzi oraz o ile nie jest to sprzeczne z innymi przepisami prawa.

Inspektor ochrony danych jest do Państwa dyspozycji w przypadku pytań lub wątpliwości związanych z ochroną danych i można się z nim skontaktować pod następującymi danymi kontaktowymi:

- Lider projektu: ANSES Francja: The ANSES Data Protection Officer, ANSES Director of the Legal Affairs Department, email: saisine-daj@anses.fr
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie ul. Nowoursynowska 166 02-787 Warszawa. tel. 22 593 59 06, e-mail: iod@sggw.edu.pl

Dlaczego wymagana jest moja pisemna zgoda?

Twoja pisemna zgoda potwierdza, że dobrowolnie zgadzasz się wziąć udział w badaniu, rozumiesz, czego się od Ciebie wymaga i dlaczego. Użytkownik potwierdza również, że możemy kontaktować się z nim w przyszłości w celu poinformowania go o osobistych wynikach lub w celach naukowych, statystycznych (o ile wyrazisz taką zgodę).

Formularz zgody stanowi podstawę prawną (art. 6 ust. 1 lit. a RODO) przetwarzania danych osobowych i próbek. Zgodę na gromadzenie i przetwarzanie danych można wycofać w dowolnym momencie bez podania przyczyny. Po wycofaniu zgody dalsze dane nie będą przetwarzane.

Co zyskam, jeśli wezmę udział?

Udział w badaniu jest dobrowolny i nie będzie oferowana żadna rekompensata finansowa. Badanie pomoże w opracowaniu bezpiecznych praktyk pracy w miejscu pracy na terenie Unii Europejskiej. Otrzymasz informacje dotyczące narażenia na określone chemikalia podczas czynności związanych z gospodarką odpadami i uzyskasz wskazówki, jak je zmniejszyć.

Czy udział w badaniu wiąże się z jakimkolwiek ryzykiem?

Udział w badaniu jest dobrowolny i nie będzie oferowana żadna rekompensata finansowa. Ankieta pomoże w opracowaniu bezpiecznych praktyk w miejscu pracy. Otrzymasz informacje na temat narażenia na określone chemikalia podczas czynności związanych z gospodarką odpadami oraz wskazówki, jak je ograniczyć.

Czy mogę zrezygnować z udziału w badaniu?

Zachęcamy do omówienia z nami wszelkich wątpliwości, ale możesz wycofać się z badania bez żadnych konsekwencji, wysyłając wiadomość e-mail lub dzwoniąc pod numer [Lucyna Kozłowska, tel: 22 59 370 17, email: lucyna_kozlowska@sggw.edu.pl]. Zostaniesz poproszony o potwierdzenie swojej woli poprzez podpisanie formularza rezygnacji. Zachowamy jednak prawo do wykorzystania wszelkich próbek zebranych przed wycofaniem się w sposób poufny.

Czy wiąże się to z jakimiś kosztami?

Uczestnik nie ponosi żadnych kosztów. Udział w badaniu odbędzie się w normalnych godzinach pracy. Za czas poświęcony na udział w badaniu nie zostanie potrącone wynagrodzenie.

Z kim mogę się skontaktować w razie wątpliwości lub w celu uzyskania dodatkowych informacji na temat badania?

Twoje dobre samopoczucie jest naszym najwyższym priorytetem i podejmiemy wszelkie niezbędne środki ostrożności, aby zapewnić Ci komfort i bezpieczeństwo. Jeśli masz jakiegokolwiek obawy przed lub w trakcie badania, omów je z naszym zespołem badawczym.

Zawsze możesz skontaktować się z dr hab. Lucyną Kozłowską prof. SGGW, koordynatorem badania ze strony SGGW w Warszawie.

Tel: 22 59 370 17

e-mail: lucyna_kozlowska@sggw.edu.pl

**Dziękujemy za przeczytanie tej broszury i rozważenie
przystąpienia do badania PARC!**